

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/30/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120205567
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120205567.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Marianny Hirkovej v spore žalobcu L. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, XXX XX V., právne zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Riedlom, so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, s doručovacou adresou Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany o primerané finančné zadostučinenie 1.500,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/88/2020-77 zo dňa 18.05.2021 takto

rozhodol:

Mení rozsudok vo výroku I. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 250,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobu v prevyšujúcej časti zamieťa.

Priznáva žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1.000 eur všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieťa.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 15.05.2020 domáhal od žalovaného zaplata primerného finančného zadostučinenia vo výške 1.500,- eur. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16Csp/2/2017 o vydanie bezdôvodného obohata vo výške 3.347,58 eura s prísl. bol úspešný. Ako spotrebiteľ si uplatnil satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, ktorým sa musel brániť podaním pôvodnej žaloby. Primerané zadostučinenie má naplniť požiadavku účinného, sankčného, odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu. Uviedol, že žalovaný so žalobou nesúhlasil. Vyslovil názor o absencii dôvodu a výšky zadostučinenia. Uviedol, že neexistuje žiaden dôvod na priznanie žalovanej sumy s tým, že žalobca neodôvodnil vznesený nárok, pričom je potrebné prihliadať aj na závažnosť ujmy. Tvrdil, že žalobcovi žiadna, ani potenciálna ujma nevznikla, ale získal výhodnejší úver. Pôvodné rozhodnutie nepovažoval za úspešné uplatnenie porušenia práv spotrebiteľa. Inštitút primeraného zadostučinenia by nemal slúžiť na duplicitné uplatnenie práva. Navrhol žalobu zamietnuť.

Súd prvej inštancie konštatoval, že pôvodne rozsudkom z 29.09.2020 žalobe v celom rozsahu vyhovel. Na odvolanie žalovaného bol rozsudok zrušený z dôvodu, že nie je zrejmé ako súd prvej inštancie k sume primeraného zadosťučinenia dospel.

Z dokazovania vykonaného v priebehu celého konania súd prvej inštancie zistil, že rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 16Csp/2/2017 zo dňa 23.11.2017 v právnej veci žalobcu L. L., nar. XX.XX.XXXX proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s. súd rozhodol, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenia vo výške 3.347,58 eura a žalobcovi zároveň priznal oproti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z uvedeného vyplýva, že suma bezdôvodného obohatenia je sumou, o ktorú žalobca ako spotrebiteľ bezdôvodne preplatil dodávateľovi úver o 3.347,58 eura. Ide pritom o nie malú sumu, v čistom predstavujúcu viac ako 3 priemerné mesačné platy, nakoľko priemerná hrubá mzda v Slovenskej republike predstavovala v roku 2020 sumu 1.133,- eur. Žalobca bol tým, ktorý si dal námahu aktivovať súdne konanie v ktorom uspel, domáhal sa vydania bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ sa žalobca domáhal priznania finančného zadosťučinenia, priznáva sa nároku, ktorý umožňuje zákon. Žalovaný bol tým, ktorý imperfektnou zmluvou porušil spotrebiteľské práva žalobcu, preto za primeranú výšku finančného zadosťučinenia mal sumu 1.000,- eur s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške ako ujma, ktorá hrozila.

Pri právnom posúdení odkázal súd prvej inštancie na ustanovenie § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a na ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 52 ods. 1-4, § 53 ods. 1-3 a § 53 ods. 5.

Výrok o nároku na náhradu trov konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku, okrem zamietavého výroku, podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku, argumentujúc tým, že v zmysle záväzného právneho názoru odvolacieho súdu z jeho zrušujúceho uznesenia bol súd prvej inštancie povinný ho opätovne posúdiť a vyhodnotiť tie skutočnosti, ktoré sú relevantné vo vzťahu k výške finančného zadosťučinenia, ktorá by mala byť priznaná ako suma zodpovedajúca zásade primeranosti v individuálnych skutkových okolnostiach. Podľa žalovaného uvedeným sa súd prvej inštancie neriadil. Na prejednanie veci nariadil pojednávanie na deň 18.05.2021, aby žalobca súdu bližšie ozrejmil skutočnosti, na základe ktorých si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie až vo výške 1.500,- eur. Žalobca nepovažoval za potrebné osobne sa zúčastniť na pojednávaní, čo preukazuje skutočnosť, že ani sám nevie výšku žalovaného primeraného finančného zadosťučinenia detailne odôvodniť a žalovaná suma vyplýva výlučne z nepodloženého „pokusu“ akú maximálnu hodnotu bude príslušný súd ochotný priznať. Podľa žalovaného inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody. V konaní je nevyhnutným skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku. Žalobca podľa žalovaného doposiaľ žiadnym spôsobom nepreukázal v čom pocítoval porušenie svojich práv, aké to malo pre neho dôsledky, v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia až v hodnote 1.500,- eur. Žiadal preto, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, nakoľko výšku primeraného finančného zadosťučinenia nepovažuje vzhľadom k posúdeniu všetkých okolností sporu za primeranú.

3. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) subjektom k tomu oprávneným (§ 359 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP. Odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) vychádzajúc z toho, že nariadenie pojednávania vo veci nevyžadovala potreba zopakovania ani doplnenia dokazovania. Oznamenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli ako aj na webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 29.09.2021 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru o tom, že odvolanie žalovaného bolo z časti dôvodné.

5. Žalobca podal na súd prvej inštancie dňa 15.05.2020 žalobu, ktorou sa domáhal primeraného finančného zadosťučinenia 1.500,- eur, argumentujúc tým, že žaloba nadväzuje na právoplatne skončené konanie vedené na Okresnom súde Prešov sp.zn. 16Csp/2/2017, v ktorom súd rozhodol o vydaní bezdôvodného obohatenia vo výške 3.347,58 eura s príslušenstvom. Nakoľko bol v konaní úspešný, za spravodlivú výšku zadosťučinenia považuje čiastku 1.500,- eur. Podľa žalobcu účelom a

zmyslom je odškodniť ho ako spotrebiteľa za diskomfort, ktorý nastal samotným uplatnením ochrany proti porušeniu práv a povinností zo strany žalovaného.

6. Tvrdenie žalobcu o úspechu v základnom konaní bolo preukázané rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/2/2017-44 z 23.11.2017, ktorým bolo žalovanému uložená povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie 3.347,58 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 15.02.2017 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Podľa odôvodnenia tohto rozsudku bola medzi stranami sporu uzatvorená zmluva, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 6.694,- eur na nákup motorového vozidla. Žalobca na úhradu úveru zaplatil 10.041,58 eura. Zmluva neobsahovala zákonom vyžadované náležitosti, konkrétne, nebola tam uvedená adresa predávajúceho kde je možné uplatniť reklamáciu, absentoval údaj o priemernej ročnej percentuálnej miere nákladov, úver bol preto považovaný za bezúročný a bezpoplatkový. Z dôvodov rozsudku 16Csp/2/2017-44 z 23.11.2017 vyplýva obrana žalovaného vo vzťahu k žiadanej sume bezdôvodného obohatenia nakoľko časť žalobcom uhradenej sumy žalovanému predstavovala náhradu nákladov spojených so zabezpečovacím prevodom práva, čo predstavovalo 452,80 eura. Ide tak o čiastku ktorá bola prijatá z iného právneho titulu.

7. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.06.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, jazykovo-gramatického výkladu predmetnej právnej normy a toho, že ak nie sú závažné dôvody pre to, aby bol slovnému textu daný iný právny význam, má sa výrazom použitým v právnej norme prisúdiť taký význam, aký má v zmysle právneho jazyka, je potrebné konštatovať, že úspešným uplatnením práva spotrebiteľom je daný základ pre priznanie finančného zadosťučinenia.

8. Žalobca bol ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojich práv spotrebiteľa v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 16Csp/2/2017 úspešný, bezpochyby právo na zadosťučinenie má, nakoľko tento, nie iný výklad znenie zákona umožňuje. Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení. Všeobecnou právnou zásadou vlastnou európskej právnej kultúre je princíp primeranosti, ktorý zvolil zákonodarca aj vo vzťahu k zadosťučineniu, na ktoré má mať nárok spotrebiteľ úspešne sa domáhajúci ochrany svojho práva spotrebiteľa. Je preto na súde, ktorý je orgánom s právomocou právnou normu vyložiť a poskytnúť ochranu subjektívnemu právu, vyhodnotiť v konkrétnych súvislostiach primeranosť požiadavky spotrebiteľa.

9. Žaloba je, čo sa obsahu týka, úkonom, ktorým žalujúca strana vymedzuje subjekty, predmet a obsah žalobou začatého konania. Právom žalujúceho je, vyplýva to z článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde. Žalobou môže uplatniť skutočnosti, ktorým hmotné právo prisudzuje právny význam. To či bude v spore úspešným závisí od toho, či sa štruktúra príčin a následkov, ktoré sám pokladá za skutkový dôvod svojho nároku zhoduje so štruktúrou príčin a následkov, ktoré upravuje zákon a od toho, či tvrdené skutočnosti preukáže.

10. Žalobca, právne zastúpený, podal na súd žalobu, v ktorej stroho opísal skutočnosti preukazujúce dôvodnosť základu nároku v zmysle existencie právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým sa domohol vydania bezdôvodného obohatenia s odkazom na zákonné ustanovenie upravujúce právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie. Na tomto zdôvodnení uplatneného nároku žalobca zotrval v priebehu celého konania. Na pojednávanie, ktoré súd prvej inštancie na prejednanie veci nariadil na deň 18.05.2021 sa neustanovil.

11. Žalobca mal v právnom vzťahu zo zmluvy, ktorú so žalovaným uzatvoril, objektívne status spotrebiteľa, osobitnou žalobou úspešne uplatnil porušenie práva, základ jeho nároku na primerané finančné zadosťučinenie bol tým daný, rozhodujúcim bolo posúdiť v akej výške.

12. Zadosťučinenie je slovo prevzaté z latinského výrazu satisfactio, v ktorom „satis“ znamená „dost“ a „facere“ znamená „činiť“ (podľa Stručného etymologického slovníka slovenčiny „činiť“ znamená konať, robiť, urobiť, t.j. urobiť za dost). V právnej teórii základ dania zadosť spočíva vo vyrovnaní pomerov,

ktoré boli narušené, a ktoré je nutné opätovne uviesť do rovnováhy, nie len reštitučným, obnovovacím nárokom. Zadosťučinenie je tak nárokom, ktorým sa reparujú ujmy nemateriálnej povahy. Tento aspekt vychádza z podstaty tohto nároku, nie je preto možné pri rozhodovaní o ňom brať zreteľ na materiálne prvky. Jeho podstatou nie je sankčná povaha, aj keď zaplatenie, keďže zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má byť finančné a každé zaplatenie predstavuje finančný úbytok v aktívach osoby, voči ktorej nárok smeruje. Na účely sankcionovania je totiž administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť. Ako uviedol Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí 30Cdo/3936/2010 z 15.12.2011, t.j. v čase zhody medzi českou a slovenskou civilnou úpravou v Občianskom zákonníku, inštitút tzv. punitive alebo exemplary damages (t.j. náhrady škody plniacej represívnu funkciu - voľný preklad odvolacieho súdu) nekompenzačného odškodnenia exemplárnej alebo represívnej povahy nemá v českom práve oporu. Tento typ náhrady je typický pre angloamerický typ právnej kultúry (common law), český aj slovenský právny systém je však iným, je kontinentálnym systémom.

13. Vychádzajúc z predpokladov uvedených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, v konkrétnom súdenom prípade neboli tvrdené a z dôkazov ani nevyplývajú žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali primeranosť zadosťučinenia vo výške akú za primeranú mal žalobca, ani vo výške akú za primeranú mal súd prvej inštancie. Kritériom kvantifikácie mali byť podľa odvolacieho súdu najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa a predovšetkým závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Žalobca k týmto exemplifikatívne uvedeným okolnostiam porušenia práva uviedol len to, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 16Csp/2/2017 bol úspešný. Z dôvodov, ktoré z rozsudku vyplývajú, príčinou bezúročnosti úveru bola absencia údajov o priemernej výške ročnej percentuálnej miery nákladov, ako aj absencia údajov o adrese predávajúceho, na ktorej je možné uplatniť reklamáciu, čo vzhľadom na účel úveru, ktorým bola kúpa motorového vozidla, nebol údaj nie dôležitým.

Za tejto situácie kritériu primeranosti finančného zadosťučinenia proporcionality nemohla podľa odvolacieho súdu zodpovedať čiastka žiadaná žalobcom a súdom prvej inštancie priznaná, čo zakladalo dôvod aby odvolací súd do úvahy súdu prvej inštancie vo výške zadosťučinenia zasiahol. Súdom priznané zadosťučinenie 1.000,- eur nebolo v konkrétnych skutkových okolnostiach žalobcom preukázané, argumentačne nebolo podložené ani súdom prvej inštancie. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 385 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, t.j. uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 250,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Suma 250,- eur je po celkovom zhodnotení veci pri neexistencii tvrdenia žiadnych významných skutočností sumou postačujúcou, je primeraným finančným zadosťučinením žalobcu.

14. O nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1, 2, podľa § 255 ods. 1 CSP. Predmetom konania bol nárok na primerané finančné zadosťučinenie, výška ktorého závisela od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalobcu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobca bol v konaní čo sa týka základu nároku plne úspešný a to tak, čo sa týka prvoinštančného ako aj odvolacieho konania, preto odvolací súd priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.